

Pirate Bay

și destinul platformelor file-sharing

Dr. Horațiu Dan Dumitru,
Managing Associate,
SCA „Mușat & Asociații”

Un fenomen fără sfârșit

Încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală a devenit o problemă socială de asemenea proporții, încât se impun măsuri preventive și punitive cu totul deosebite, inclusiv pedeapsa închisorii, ca sancțiune obișnuită pentru asemenea acte ilicite. Aceste reflecții pe care le-am subliniat nu-mi aparțin. Ele se regăsesc în cuprinsul

hotărârii pronunțate de o curte de apel suedeză, în procesul intentat lui *Pirate Bay* și unui număr de patru persoane fizice acuzate de facilitarea fraudării copyright-ului în sistemul de *file-sharing*. Fenomenul pare să fi luat o amploare atât de însemnată, încât judecătorii încep să manifeste, în deciziile pe care le pronunță, tendința de a comenta aspecte ce țin mai degrabă de politica penală, aflată în zona de competență a Legislativului, decât de particularitățile speței cu a cărei soluționare au fost investiți.

Cauza la care am făcut referire mai sus a fost semnalată într-un raport pregătit de firma de avocați din Suedia, *Mannheimer Swartling*, și indică orientarea relativ originală pe care instanța de apel a înțeles să o promoveze în procesul lui *Pirate Bay*. Reamintim că, după ce fusese lansat în anul 2003, site-ul *Pirate Bay* a operat masiv cu protocolul de *file-sharing BitTorrent*, facilitând traficearea, între utilizatori, a unor fișiere conștând în producții cinematografice și TV, muzică, jocuri și alte creații intelectuale protejate juridic – uneori cu permisiunea, dar de cele mai multe ori fără acordul proprietarilor de copyright –, cauzându-se prejudicii imense în planul drepturilor de proprietate intelectuală.

Considerații judiciare

Prima instanță îi condamnase pe cei patru inculpați la câte un an de închisoare, plus despăgubiri achitabile în solidar, în valoare de peste 30 de milioane de coroane suedeze. Curtea de Apel a modificat sentința primei instanțe, în sensul că a recurs la o individualizare mai atentă a pedepselor cu închisoare aplicate inculpaților, reducându-le durata în proporții diferite, dar a mărit cuantumul daunelor-interese convenite reclamanților, la circa 46 de milioane de coroane suedeze.

Decizia adoptată în apel prezintă interes datorită unor elemente și considerații mai deosebite, asupra cărora judecătorii au dorit să insiste. Notabilă este, în primul rând, argumentarea în favoarea incidenței legii suedeze în judecarea cauzei. Astfel, întrucât

fișierele *torrent* au fost plasate pe serverele lui *Pirate Bay* situate în Suedia, s-a apreciat că infracțiunile au fost săvârșite pe teritoriul acestei țări, motiv pentru care legea penală suedeză este aplicabilă. Referitor la conduita infracțională relevantă, judecătorii au constatat că, într-adevăr, (1) site-ul *Pirate Bay* a contribuit la operațiuni ilegale de *file-sharing*, (2) că, în mod preponderent, site-ul era destinat de utilizatori exact acestui scop lipsit de ocrotire legală, (3) că administratorii nu au adoptat măsuri de natură să prevină traficearea unor creații ocrotite de lege, și, în sfârșit, (4) că materialele ilegale nu au fost îndepărtate de administratori, în pofida solicitărilor exprese formulate, în acest sens, de persoanele interesate.

Site-urile sociale pot fi periculoase

Extrem de importantă mi s-a părut aprecierea instanței suedeze la adresa *funcției sociale* a site-ului *Pirate Bay*. Judecătorii au afirmat, în acest sens, că *riscul utilizării platformei în scopuri ilicite prevalează față de interesul public de a putea dispune de un serviciu internet prin care materiale conforme cu legea și drepturile legitime ale deținătorilor lor să poată fi circulate*.

Această constatare (ale cărei temeuri și criterii de estimare, fie ele de ordin cantitativ sau calitativ, nu au fost adâncite în motivarea hotărârii) s-ar putea aplica mâine oricărui site înzestrat de creatorii săi cu o funcție socială determinată, dar, în legătură cu care, unii utilizatori ar încerca să abuzeze. Faptul că asemenea considerente, de determinare a debalansului existent între potențialul benefic și legitim al unei platforme online, și realitatea exploatarei sale ilicite, ajung să fundamenteze soluții jurisprudențiale cu efect sancționatoriu trebuie să determine, în cele din urmă, o evaluare atentă a standardelor legislative în funcție de care, în viitor, s-ar putea ajunge la reglementări restrictive a conținuturilor și conduitei utilizatorilor din teritoriul electronic, în raport cu diverse alte riscuri.